

lous Brev, er udkommet inden 1ste August, følgelig have udarbejdet den samtidig med, at han skrev en Betænkning, hvori et ganske modsat Synspunkt blev gjort gældende. Begge Antagelser forekommer saa absurde, at man, selv om det ikke paa det foreliggende Grundlag er muligt at fælde en endelig Dom, dog maa indrømme, at der mellem de to Arbejder findes en saa stor Modsætning, at man i ethvert Tilfælde er berettiget til i høj Grad at drage Lüttichaus Forfatterskab i Tvivl. Grundene hertil er saa væsentlige, at de ikke rokkes, fordi der paa enkelte underordnede Punkter, navnlig i Valget af Eksempler, findes en vis Lighed mellem de to Arbejder.

Skulde der imidlertid senere findes nye Oplysninger, der kan levere et afgørende Bevis for Lüttichaus Forfatterskab til Bogen, vil det her fremdragne Aktstykke i alle Tilfælde kaste et mærkeligt og ikke ubetinget heldigt Lys over Forfatteren og motivere Luxdorps Karakteristik af ham som en Fusen-tast eller Etourdi.

3.

En Lægeberetning om Christian VII's Helbredstilstand.

Meddelt af Aage Friis.

Iblandt Johan Bülow's Papirer i Rigsarkivet i en Pakke med „Dagbog 1783—1792, Selv-Biographie, Forskiellige Optegnelser etc.“ findes efterfølgende Afskrift af en Beretning, som Livlægen Johan Just v. Berger 1786 afgav om den sindsvage Kong Christian VII's Tilstand. Da Beretningen i flere Henseender har megen Interesse, meddeles den her med enkelte Læmpelser, særlig i Tegnsætning og i Brugen af store og smaa Bogstaver.

Beretningen er tidligere benyttet af L. Koch i hans Afhandling om Frederik VI's Barndom og Ungdom i Historisk Tidsskrift, 6. R. III Bd., S. 42—43, og nu fornylig i Dr. med Viggo Christiansens Bog om Christian den VII's Sindssygdom.

Underdanigst Pro Memoria

Til Hans Kongl. Højhed Kronprindsen.

Deres Kongelige Højhed haver i disse Dage befalet mig at undersøge Hans Majestæt Kongens Helbred, saasom man paa nogen Tiid havde bemærket en større Grad af den desværre! sædvanlige Sindsuroelighed.

Ieg har efterkommet denne Befaling, men siden ieg hverken i Pulsen eller andre øyensynlige Kiændetegn fand nogen Grund til saadann Forandring, søgte ieg at opdage andre udvortes Aarsager. Til den Ende udbad ieg mig af dem, der daglig opvarte Kongen i Enerum, en Efterretning, om de merkede nogen tiltagende Heflighed hos Hans Majestæt; de svarede, at de imellem sporede nogen usædvanlig Uroe hos Kongen straks efter Taffelet. Denne Uroe maatte da vel have sin Grund i noget, og den syntes mig meget rimelig at kunde findes i det mig af adskillige forebragte, nemlig, at man saavel ved Taffelet som paa andre Stæder, hvor Kongen lader sig offentlig see, i Stedet for at ynke over Hans Distractioner loe og diverterede sig over dem.

Saasom ieg nu tilforladeligen vidste, at Kongen, uagtet Hans Distractioner, er meget nidkiær over den Ærbødighed, Hans Majestæt af enhver udfordrer, saa kunde ieg letteligen begribe, at saa stor en Mangel deraf maatte opvække Hans Majestæts Indignation og Vrede; tillige kun[de] ieg indsee, at alle Medicamenters Brug vil blive unyttig, dersom dette Anstød ey hæves.

Det er derfor, at ieg i Underdanighed forestiller Deres Kongl. Højhed, hvor høist nødvendigt det er, at de almindeligen befaler alle vedkommende aldrig at tilside sette den Ærbødighed, de er deres Konge skyldig, alletiid ved en alvorlig og ynkelig Mine at ansee de Distractioner, som kunde indtreffe over Taffelet og ved andre Leyligheder, men aldrig at belee eller ridiculisere dem.

De, som nærmer sig til Kongen, maatte de efter mine Tanker stedse gjøre det med den største Ærbødighed, neie for Hans Majestæt og i deres heele Anstand beviise den største og alvorligste Respect.

Det er ogsaa bleven mig sagt, at Kongen over Taffelet i Distraction tager imellem fra dem, der sidder nær ved Hans Majestæt, noget af deres Tallerkener, da maatte efter mine Tanker, den som saadann noget møder, reise sig noget fra hans Sæde, og med en alvorlig ærbødig Anstand presentere sin Tallerken til Hans Kongl. Majestæt.

Jeg skulde tro, at om dette skeede i nogle Dage paa den forommeldte Maade, vilde Kongen efterlade denne Distraction.

Men saasom der desuagtet vilde desværre forefalde nogle uangeneme Distractioner, kunde disse, om ikke forekommes, dog i det mindste modereres, om en eller anden af de til Kongens daglige Opvarthning beskikkede Kammerherrer dagligen blev placeret ved Kongens Tafel, lige overfor Hans Majestæt. Denne som i Forveyen havde ombudet Kongen at vogte sig for Distractioner, kunde med en Øyekast, en Hosten, eller andre Tegn forrebygge, at saadanne Distractioner ey blev for stærk.

Efter at have forestillet Deres Kongl. Høihed det anførte i dybeste Underdanighed, maatte det mig tillades, endnu med faae Ord at anføre de moralske Aarsager, som efter mine Tanker har foranlediget denne vores Konges ynkværdige Tilstand.

Nogle laster Kongens Opdragelse; men ieg, som i 35 Aar har nydt denne Naade at staae som Liv-Medicus i Kongelige Tieneste, paastaaer, at faae Prindser i Verden har faaet en bedre Opdragelse end vores Konge. Hans Majestæt steg paa Tronen begavet med de elskværdigste angennemste Talenter, og med Kundskaber, som overgik Deres Alder, men med alt dette var denne deres Opdragelse ikke nær fuldført, og kunde efter menneskelig Anseelse ikke dannes derefter, at Cronprindsen i en Alder af 16 Aar skulde bestige Tronen. Man har iligemaade sagt, at Kongens Opdragelse havde været for streng; ogsaa dette kan ey med Sandhed siges, saasom endnu mange Personer kan erindre sig det angennemme, utvungne og indtagende af Hans Conservation saavel som Cronprins som Konge. Men en vis Strenghed var høistnødvendig hos en med en saa overmaade levende Imagination og derefter sædvanlig følgende Letsindighed begavede Prinz.

Grunden altsaa til Kongens nærværende Tilstand ligger sandelig ikke i Opdragelsen, men allene deri, at Hans Majestæt i saadann en spæd Alder kom paa Tronen, og paa engang i en uindskrænket Frihed.

Havde det behaget Forsynet at lade leve endnu i en Deel Aar vores uforglemmelige Kong Frederik den Femte, hvis Menneskekierlighed og besynderlige Kierlighed for sine Under-satter viiser sig i saa mange Monumenter, som taknemmeligst vil æres af Efterslægten, saa længe Danmark staaer, saa var tilforladeligen vores Konge Christian den Syvende i alle Maader bleven en værdig Efterfølger af saa stor, saa god en Konge og Fader.

Men saa gik det desværre! anderledes; vores kiære Konge, som nu udaf en nødvendig Jndskrækelse kom paa engang i fuldkommen Frihed, omringet med Personer af forskiellige Tænkemaader, hørte snart den ene, snart den anden, blev uviss og ustadig i sit Valg, tvivlraadig, misfornøyet med sig selv og andre, hvorover da tilsidst den med endnu umoden Tænkraft geleydede saa levende Jmagination lettelig kunde overspændes.

Burde man da efter disse, endskiönt korte og ufuldstændige Betragtninger længer tvivle, at Kongens nærværende Tilstand er en Følge deraf, at Hans Majestæt bestoog Tronen for tidlig.

Som en gammel Tiener af det Kongl. Huus har ieg holdt for min Pligt, dette Deres Kongl. Høihed at forestille

Kiøbenhavn, d. 30. April 1786.   underdanigst
Berger.

Paa Foden af Afskriften findes med Bülow's Haand skrevet:

Originalen til dette Brev fandt jeg u-brudt hos Printsens d. 17. Juni 1790, og da Printsens havde læst det, blev det itu revet. Om Anledningen til at det blev skrevet, vil findes i den Tiids Historie. — Skade, at jeg nu først fandt det, og dets Tilværelse ikke før var mig bekiendt.   Bülow.